

Made in China

Pigen med klaverfingerne

Engang en kommunistisk supermagt, i dag et kapitalistisk festfyrværkeri, der som værtsland for OL 2008 for alvor træder ind i verdenssamfundets rampelys. Kina er i en hastig udvikling, men hvordan ser udviklingen ud for landets yngste - de hårdtarbejdende enebørn, der skal leve op til omverdenens store krav? Børn&Unge journalist Mads Louis Orry har været i Kina sammen med pædagog Ting Liu og lektor i Pædagogik ved Københavns Pædagogseminarium, lektor Anders Hjuler.

Af: Mads Louis Orry

Hendes fingre er mælkehvide. Håret er sort som hver anden tangent. Cindy på 14 år trykker tonerne af Johan Sebastian Bach ud igennem klaverets krop, og lyden af klassisk musik breder sig på skyskraberens 25. etage.

Den østkinesiske havneby Shanghai med 18 millioner arbejdsomme indbyggere er i nogle minutter en idyllisk bondeby i hjertet af 1600-tallets Tyskland.

Børn&Unge's udsendte er målløs. Der er kinesisk fyrværkeri i mor og fars øjne.

De er stolte. Projekt "Superbarn" er lykket, og den vestlige journalist kan selv se resultatet. Cindy rejser sig stille og tilslutter sig os andre ved bordet. Klapsalve.

Hun tilhører anden generation af etbarnspolitikken, som Kina indførte i 1979 for at forhindre, at befolkningstilvæksten for de 1,7 milliarder kinesere tog overhånd.

I dag bor hun med sin mor i Shanghais rigeste kvarter i en af områdets mange nye skyskrabere.

Men trods økonomisk velstand er livet ikke let for Cindy.

Tidligt op og sent i seng er hendes hverdag, når hun dagligt skal forsøge sig som klassens bedste elev, danseundervisningens spirende Britney Spears og klaverspillet næste Mozart. Mor Lan Xue ved, at hun kører sin datter hårdt. Men som enebarn er det nødvendigt, at Cindy er blandt de dygtigste børn.

Den syv dage lange arbejdsuge med stress og jag har dog en pris, erkender moren. Prisen er barndommen.

"Det er meget negativt at være enebarn. Ingen kommer og hjælper hende, når hun skal begå sig i fremtidens samfund. Cindy får kun et ønskejob, hvis hun knokler. Så selvfølgelig forkæler jeg hende. Det er svært for mig at lade være, fordi jeg kun har et barn," siger Lan Xue.

Vækst, vækst, vækst. Kina vokser både befolkningsmæssigt og økonomisk. Specielt godt går det i storbyer som Shanghai. Der er Lan Xue konsulent for metropolens lukrative bankverden, hvor hun har 60 ansatte under sig.

"Alle mine ansatte er enebørn. Det kan jeg godt mærke. Jeg synes, de er egoistiske og mangler ansvarlighed. De er vant til, at deres forældre sørger for dem," forklarer Lan Xue og kigger på sin egen datter.

Cindy ser træt ud. Brillerne på næsen har været på hårdt skolearbejde i dag indtil klokken fem. Derefter har de været med Cindy til klaverundervisning. Først klokken ni kunne de hvile på natbordet.

Hun skal snart til klaverkoncert. Faktisk er det en konkurrence, fortæller Cindy, og randene under hendes øjne kan ikke skjules bag hindestenene. Pigen stikker til sin mad. Hun vil hellere have pizza. Den fra Pizza Hut, som de vestlige, blonde unge med blå øjne spiser på MTV China.

Hendes øjne har sat sig fast på mine danske arme med fregner.

"Jeg vil gerne bytte med dig. Det er in i Kina at være bleg som dig."

Byttehandlen virker som et scoop på mig, men før ja'et rammer bordet, afbryder moren.

"Min datter er heller ikke særligt selvstændig. Børn som hende føler, at de er i centrum, fordi bedsteforældre og forældre forkæler dem. Det påvirker dem, når de bliver voksne," lyder det alvorligt, og hud-bytteriet bliver aflyst.

Som mange andre kinesiske børn er Cindy parat til andengradsligninger, før hun magter at vaske sit eget tøj eller for den sags skyld socialisere sig med andre.

"At de ingen søskende har, påvirker deres adfærd negativt. Derfor er det vigtigt, at forældrene er opmærksomme på, at børnene skal være sammen med andre. Men det er mange forældre ikke. De forkæler bare deres børn uden at skele til, at de bør lære børnene at tage hensyn," fortæller hun.

Situationen for Cindy som enebarn er, ifølge Lan Xue, at hun "skal vinde over det hele alene", fordi hun intet supplement får fra søskende, der kan hjælpe hende.

Superstar. Cindy lister på kattepoter ud ad stuen. Hendes navn er faktisk Zhang, men mange kinesere giver deres børn vestlige navne. Typisk ærke-amerikanske navne som Jason, Susan - og Cindy.

Der bliver tavst i stuen, og jeg kigger mig omkring. Er det Cindy der på væggen? Ja, Cindy fylder væggen i glas og ramme. Retoucheret udover det tilladelige hænger der en én meter gange én meter stor plakat af hende i stuen, hvorfra hendes manipulerede hvide smil og hud kalder på opmærksomhed. Det er ren Hollywood. Hvor er hun smuk og perfekt. Skabt til storhed, når jeg at tænke, før Cindy klasker et fotoalbum ned på bordet foran mig. Lan Xue griber en stol, rykker tættere på og siger stolt:

"Prøv at tale engelsk med hende. Hun kan godt. Ikke, Cindy? Hun er god."

"Yes, yes. Det er mig," fremstammer Cindy og slår ivrigt op på forreste side.

"Er det virkelig dig? Du ligner jo en million," siger jeg fedtende.

Mine fingre vender den ene glitterside efter den anden, hvor Cindy poserer i alskens kostumer og stillinger. Kameraet elsker hende. Og hun kameraet.

Far er af pligt fløjet ind fra det sydlige Kina for at overvære datterens debut i mediernes. Da han hørte, at Børn&Unge kom på besøg, var han ikke sen til at bestille flybilletten, der skulle sikre ham og familien en omtale i vestlige medier.

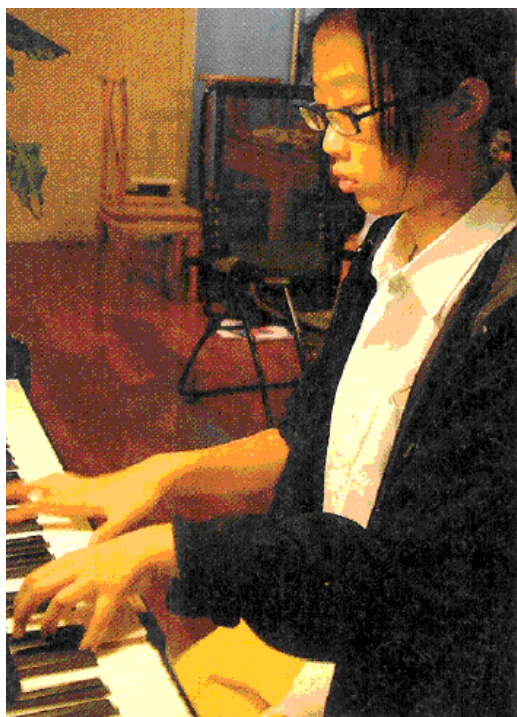
Han virker nu ligeglad med fotoalbummet og er mere interesseret i sin kinesiske risvin. "Sikke et hysteri," fnyser hans øjne.

Men mor er stolt. Hver femte år har hun sendt Cindy til fotografering hos en professionel fotograf. Cindy ligger to ekstra fotomapper på bordet med billeder, fra hun var fem og ti år. Jeg bladrer op på side fire.

Øjnene stopper.

På siden sidder Cindy med dukkeansigt kiggende eftertænksomt og stærkt ud i luften, som spejder hun efter den fremtid, hun ønsker.

Overskriften "The World is Not Enough" står skrevet over hendes hoved.

Hvad er etbarnspolitikken?

Da den kinesiske regering i 1979 lancerede etbarnspolitikken, var Kina hjem for en fjerdedel af Jordens befolkning. En tredjedel af befolkningen var under 30 år. Politikken går ud på, at forældrepar som hovedregel kun må få et barn. Etbarnspolitikken er stadig en del af virkeligheden for den kinesiske befolkning, selvom den reelt kun dækker cirka 40 procent, fordi mange - især på landet - må få flere børn, hvis de opfylder forskellige krav. Kravene varierer fra provins til provins og fra by til by.

I Shanghai er regeringen begyndt at lempe reglerne på grund af en hurtigt aldrende population, så to enebørn for eksempel har lov til at få to børn sammen.

Hvis folk på landet kun får et barn, bliver de belønnet af myndighederne med et kontantbeløb, der i Shanghai-området svarer til cirka 474 kroner om året.

Hvis folk får to børn uden at opfylde kravene, skal de betale en bøde, der svarer til tre gange den årlige gennemsnitsløn i området. De kan også risikere at miste deres job, eller regeringen kan fratage selvstændige deres virksomhedslicens, så de må lukke forretningen.

Eksempler på undtagelser på landet:

- Forældre må få et barn til, hvis det første barn er en pige.

- Etniske minoritetsgrupper må få tre børn.

Eksempler på undtagelser i byerne:

- Forældre må få et barn til, hvis de får et handikappet barn, eller et barn dør.

Made in China

Her skaber pædagogerne børn, der er hundrede procent klar til at sparke røv

I Kina kan børnene tækwondo, før de kan spise selv. Iben Nielsen er praktikant ved Newton Kindergarten i Shanghai. I den internationale børnehave oplever hun, hvordan vestlig og østlig pædagogik er som nat og dag.

Af: Mads Louis Orry

De kinesiske pædagoger og lærere ser ikke børn som mennesker, men i stedet børn som små personer der ikke kan tænke selv. Det erfarer den 24-årige pædagogstuderende Iben Nielsen fra Vejle, som er praktikant i den internationale børnehave Newton Kindergarten. Institutionen ligger få kilometer fra millionbyen Shanghai i det østlige Kina. Her i byens nybyggede højhuse bor cirka 200 andre danskere og pædagogkollegaen, Anders Christensen på 26 år.

Iben Nielsen fortæller, at børnenes dagligdag er styret af skemaer, hvor kurser som konceptbaseret matematik og tækwondo er i fokus.

Til daglig passer hun de 2-3 årige børn i den multikulturelle institution, der rummer 130 børn fra lande som Canada, Norge og Filipinerne.

Forældrene er typisk ansat i firmaer i den hurtigt voksende metropol Shanghai.

"Min leder har bedt mig om at lege med børnene. De har nemlig nok rammer i forvejen. Kineserne lytter ikke efter, hvad barnet siger. De har svært ved at gå udenfor skemaet, hvor vi i Vesten har nemmere ved det," fortæller Iben Nielsen.

Cirkelspark til middag. Danske børn og kinesiske børn er forskellige. Meget. Det er Iben Niensens erfaring fra de seneste tre måneder af hendes første lønnede praktik i Suzhou. For mens Kinas yngste generation kan kanøfle en overfaldsmand med venstre hånd, spille bukserne af enhver Mozart-elsker og nedkradse nyklassiske digte med kaligrafi, så driller lynlåsen til flyverdragten stadig lille Tobias i Danmark. Tobias får dog noget i bytte, som Kinabarnet ikke har.

En af Newton Kindergartens mærkesager er "vækst". Iben Nielsen oplever dagligt, at ambitionen om faglig vækst dog kan give børnene vokseværk rent socialt.

"Det er ikke den sjoveste barndom, de kinesiske børn får. De får ikke lov til at lege. Og jeg synes, at de lærer meget mere ved at lege end ved at kigge ned i en bog. Et bedre menneske er et menneske, der får lov til at lege," siger hun. Iben Niensens erfaringer fra udlandspraktikken har sat tanker i gang.

"Når jeg ser de tre-årige børn her lære Kung Fu-øvelser i forhold til et dansk barn, der lige har lært at binde sine egne snøreband, så tænker jeg, at der er en kæmpe forskel på, hvad danske og kinesiske børn kan," siger Iben Nielsen.

Hun vurderer, at resultatet af den kinesiske pædagogik bliver individer, der sakker bagud socialt i forhold til danske børn, men som til gengæld har talrige færdigheder at vise frem.

"Her skaber pædagogerne børn, der er hundrede procent klar til at sparke røv."

Anders Christensen, som i dag er fastansat pædagog i børnehaven, er enig i, at Kina og Danmarks pædagogiske grundsyn er forskellig på flere områder.

I dag er han en vigtig del af personalet, ansvarlig for børnehavens PR-materiale og bosat i Kina med sin kinesiske kæreste. Anders Christensen kæmper børnenes sag.

"Jeg fortæller de kinesiske forældre, at de skal lade børnene nyde at være i børnehaven, og så skal læringen nok komme. Det er også derfor, kineserne gerne vil have os som studerende fra Vesten. Vi har tanker og teorier, som de gerne vil lære om," siger han.

Et større ansvar. Anders Christensen og de andre vestlige pædagoger, der arbejder i Newton Kindergarten, holder møder separat fra de kinesiske pædagoger.

"De kinesiske pædagoger føler, at de har planer og rammer, de skal følge, og at de har et større ansvar. Deres ansvarsfordeling er ligeledes mere specifik. Når bussen med børnehavebørnene kommer om morgenen, skal der for eksempel stå en kinesisk pædagog lige præcis på det og det hjørne, for at hente børnene," fortæller Anders Christensen.

Trods en pædagogik med kæft, trit og retning står Riget i Midten dog langt fra stille. Storbyens Kina er i dag langt fra mange europæeres forestilling om endeløse rismarker, hvor Maoister med stråhatte knokler løs.

"Vores syn på Kina er mindst ti år for gammelt, så kommende praktikanter skal overveje, om deres forventninger stemmer overens med de oplevelser, de får. Levestandarden her er eksempelvis langt højere, end mange tror," fortæller Anders Christensen. o

Praktikantråd fra Iben og Anders:

- Lær de mest nødvendige fraser og ord af sproget.
- Hav rejseerfaring før praktikopholdet.
- Opbyg lidt "is i maven".
- Afstem dine forventninger
- Opdatér din viden om landet.

Det kan børnene lære i en kinesisk børnehave

Her er de aktiviteter, som 2-6 årige børnehavebørn kan vælge i Newton Kindergarten tæt ved Shanghai:

- Klassisk ballet
- Akademisk engelsk
- Taekwondo
- Dramaturgi
- Kunstmaleri
- Klaverspil (begynder, øvet, ekspert)
- Fonetisk sprog og læsning
- Konceptbaseret matematik for de seksårige (obligatorisk).

Kilde: Newton Kindergartens "Our Enrichment Program" og "Pre-Elementary".

Made in China

Kinas stjernebørn

Når Kinas yngste starter i børnehave, slutter deres barndom. Sådan siger kinesisk pædagog og mor. Børnene får hurtigt stress af lektier og læring. I Kina er barnet ikke fredet, forklarer dansk lektor. Han mener, Danmark kan lære noget.

Af: Mads Louis Orry

Ti kilo vejer skoletasken i første klasse, hvis du er barn i Kina.

Det ved Ting Liu, der er mor til to drenge og uddannet pædagog i det østlige Kina. For 14 år siden flyttede hun til Danmark, og om to måneder er hun færdiguddannet som dansk pædagog.

Når den 41-årige mor i dag sender sine drenge i skole, vejer madpakken med leverpostej tungest. Ikke hjerneføde i bogform.

"Der bliver stillet langt højere krav til et barns personlighed i de danske institutioner, men til gengæld mangler der grundundervisning og viden," siger Ting Liu, hvis ni-årige dreng Kevin går i 3. klasse i København.

Hans faglige niveau er som i 1. klasse i Kina, har moren hørt.

"Det sociale aspekt fylder til gengæld ingenting i Kinas institutioner. Når børnene starter i børnehave, slutter deres barndom. Især når de starter i skolen, og de får travlt med lektier og klargøring af næste dags skolearbejde," siger hun.

Lektor i pædagogik Anders Hjuler fra Københavns Pædagogseminarium ser dog muligheder i den kinesiske pædagogik, hvor læring er i fokus.

"Vi kunne stille flere krav til børnene herhjemme, ligesom de gør i Kina. De mener, at vores kultur er naiv, fordi vi ikke retningsbestemmer vores pædagogik mere. Spørgsmålet er bare, om det er det, vi ønsker" siger Anders Hjuler.

Styret undring. Regulering, disciplin og faste programmer er begreber, som det kinesiske system ofte forbindes med. Og med rette.

I institutionerne, som Børn&Unge besøgte sammen med Anders Hjuler og Ting Liu, var tidstabeller og regelretthed udgangspunktet for enhver pædagogisk handling.

"Pædagoger i Kina er undervisere, der stiller op med en autoritet og et program. De varierer læringen med fysiske lege, hvori eksempelvis matematik indgår, så børnene opøver hukommelsen samtidig med, at de får motion," fortæller Anders Hjuler.

Særligt populære er udendørs lege, børnene skal sortere bolde efter farve og antal i kurve for enden af en bane, de først skal gennemføre i løb. Typisk lærer de kinesiske børn klaverspil, kampsport og avanceret matematik allerede fra børnehavealderen. Den viden skal give dem lyst til mere viden.

"Hvis man som barn og voksen synes, at noget er godt at vide, vil man gerne vide noget mere. Den kinesiske tankegang kunne vi lære noget af derhjemme," siger Anders Hjuler, som hæfter sig ved, at forundringen over omverdenen er drivkraften hos de pædagoger og børn, han observerede i Shanghai.

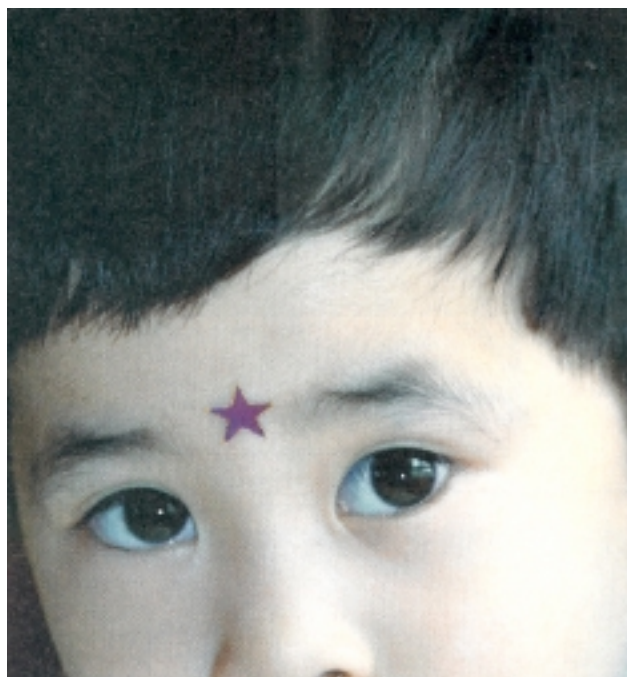
"Det er tydeligt at se, at staten Kina videregiver bestemte måder, man som person skal være på. Måder man spiser, hilser og agerer på i øvrigt. Mens vi derhjemme står for vejledt deltagelse rent pædagogisk, står de for styring."

En styring, hvor lysten til at suge viden til sig er kompasretningen, mener lektoren.

"Først taler pædagogen med børnene om frugterne på træerne, så undrer de sig over selve træerne, og til sidste er børnene måske nysgerrige efter at vide, hvilke fugle der i øvrigt bor i rederne i træerne," siger Anders Hjuler.

Normeringen i de kinesiske børneinstitutioner er generelt den samme som i Danmark. Det samme er dokumentationsarbejdet. Lektor Anders Hjuler siger.

"De kinesiske pædagoger får meget fra hånden, fordi alt er iscenesat ned til mindste detalje. Men der er ingen metodefrihed på den måde. Det er prisen."

Værktøjsvalg. Til dagligt oplever Anders Hjuler, at det betyder meget for danske pædagogstuderende, at de har frihed til at vælge deres egen pædagogik.

"Mens man i Danmark tror på legen, har man i Kina en tro på, at man skal modtage viden, før man kan være spontan. I Danmark kan du groft sagt have en udlægning af, hvad der er bedst for barnet på den ene stue, mens du på nabostuen har en anden."

De danske tanker om barnets forskellige behov blev skabt i 30'erne, forklarer Anders Hjuler, hvor teorien om psykodynamikken blomstrede op. Den slog fast, at man som udefrakommende ikke altid ved, hvor en person er mentalt og udviklingsmæssigt. Barnet var helligt.

"I Kina er barnet ikke helligt. Der skal barnet lære, fordi barnet kan få brug for den viden senere. Fordelen ved at have vidende børn er, at det hjælper forældre og pædagoger til at føre en samtale med barnet, som kan give indsigt i barnet og omvendt. Om man så begår vold mod børn med al den viden, kan man stille sig kritisk over for," siger han.

Pædagogisk skifte. Anders Hjuler har i årevis beskæftiget sig med to pædagogiske teoriretninger, som han bruger til at forstå forskellen mellem kinesisk og dansk pædagogik med.

Den ene teori er af den kinesiske filosof Confucius (551 f.kr.), mens den anden er af landsmanden Laotse (600 f.kr.). Hvor Confucius prædikede håndfast viden via disciplin og regler overfor barnet, mente Laotse, at barnet selv sætter grænser og i øvrigt er kompetent af natur i kraft af sin væren som menneske.

De to skoler af pædagogisk tænkning forbinder lektor Anders Hjuler med henholdsvis kinesisk fagkultur og dansk fagkultur.

Den sammenligning husker Ting Liu fra sin tid som pædagog i Kina.

"Da jeg som pædagog underviste i Kina, var jeg mere "på" end i Danmark. Det kom til dels af, at dokumentationsarbejdet i Kina var mere struktureret, fordi vi skulle nå så meget. Al undervisning skulle forberedes en uge før - hvilke ord, sætninger og bogstaver børnene skulle lære," forklarer hun.

På seminariet i Kina lærte hun om alt fra klaver og fysik til kemi, som hun skulle undervise børnene i, når hun var færdiguddannet og blev sendt ud på stuen.

"Det er nødvendigt, fordi børnene fra første klasse hvert år har eksamener. Hvis de dumper, skal de gå et år om. Men jeg kan ikke lide den kinesiske model - det er for højt niveau, mens det i Danmark er for lavt," siger Ting Liu, der i dag undrer sig over, hvor meget tid hendes dreng Kevin bruger på at lege i Danmark.

"Han leger for meget. Leger og leger. Så nu går han til klaverundervisning, og jeg giver ham ekstra lektier for derhjemme udover, hvad skolen giver ham."